Nogmaals: de preek van ds. Visser

4 januari 2022

Mijn bijbelblog van 21 okt. 2021 over ds. Vissers preek over ‘het beest’ uit Openbaring 13 is door velen gelezen. Een deel van de lezers heeft erop gereageerd op de website van de PThU of per e-mail. Op enkele opmerkingen wil ik hier ingaan.

Riemer Roukema, Onderzoekshoogleraar Vroeg Christendom

Reacties

Veel reacties waren positief, andere waren kritisch. Enkele voorbeelden van kritische reacties: ‘u slaapt’, uw ‘goedmoedige droom’, ‘U bent bijzonder slecht geïnformeerd’, ‘Erg slecht artikel … puur uit onwetendheid … geschreven’. Ik dank de instemmende lezers voor hun bijval en de kritische, bezorgde lezers voor hun waarschuwingen. Een kritiekpunt was ook dat ds. Visser helemaal niet over de QR-code als coronapas en over coronavaccinaties sprak. Strikt genomen lijkt dat te kloppen. Hij heeft die termen niet letterlijk in de mond genomen. Maar als hij daarop *niet* doelde, waarop dan wel? Anders gezegd, zijn preek was suggestief, uiterst suggestief zelfs. Een welwillende hoorder kon daarbij alleen maar denken aan wat velen erin gehoord hebben: dat ds. Visser doelde op de maatregelen in verband met het coronavirus. Dan is het flauw om te zeggen dat hij het daar niet over had. Dat is een retorisch trucje. Als zoveel hoorders bij zijn preek aan de QR-code en de inentingen tegen Covid-19 moesten denken, dan had hij het daar wel over. Dááraan dacht hij, ook al zei hij dat niet letterlijk.

Excuses ds. Visser

Op 23 november heeft ds. Visser voor zijn suggestieve woorden excuses aangeboden. Die excuses betroffen ook de pijn, verwarring of andere schade die zijn preek opgeroepen heeft. Ik vind het groots dat hij zo op zijn woorden is teruggekomen. In vergelijking met de felle toon van sommige reacties op mijn blog wil ik ook dit zeggen: anders dan vele anderen heb ik wel geprobeerd de intentie van ds. Visser te peilen. Hij wilde zijn hoorders ook oproepen tot standvastigheid in het geloof in Jezus Christus en in de levensstijl die daarbij past. Maar in zijn preek kreeg dat geluid niet de overhand, dus dat ging mis.

Informatie op internet

Nu de kritiek dat ik naïef zou zijn. Betekent dit dat mijn critici alle problemen doorzien? Kunnen zij alle misleidende informatie ontmaskeren? Zij denken het misschien wel, maar hoe weten zij dat zo zeker? Hoogstwaarschijnlijk vinden zij hun informatie op internet; sommigen verwijzen daar ook naar. Maar op internet staat zo veel. Iedereen kan er vrijwel alles op zetten. Op internet staat rijp en groen, betrouwbare en onbetrouwbare informatie. Mensen met een warme, vertrouwenwekkende stem en een schijnbaar grote kennis kunnen op YouTube grote onzin verkondigen. Zulke uiteenzettingen worden door het moederbedrijf Google niet gecontroleerd op juistheid. Wie de materie niet goed kent, kan enthousiast worden over een spreker met zo'n warme uitstraling. Je kunt hem gaan geloven, 'liken' en aan anderen aanbevelen. Maar het vergt kennis van zaken om het kaf van het koren te scheiden.

Zelf haal ik informatie over het coronavirus vooral uit enkele kranten. In kranten wordt ruimte gegeven aan verschillende visies en worden discussies gevoerd. In principe zijn de auteurs van de artikelen deskundig op hun terrein. Als er toch eens onzin wordt gedebiteerd, dan wordt daarop de dagen daarna fel gereageerd.

Wetenschappelijke kennis

Omdat ik zelf wetenschapper ben, begrijp ik dat andere wetenschappers niet altijd alles kunnen weten. Vaak genoeg moeten ze hun mening bijstellen. Dan zijn er nieuwe gegevens aan het licht gekomen. Wetenschappers weten wel veel, maar ze weten ook dat ze lang niet alles weten. Ze kunnen veel, maar ze kunnen niet alles, en dat weten ze. Er zijn ook mensen die menen precies te weten hoe een hedendaags probleem in elkaar zit. Wie er achter zit, bij voorbeeld. Wie de waarheid achterhoudt. Er bestaat een groot wantrouwen tegenover wetenschappers, maar dat is zelden terecht. Deze tijd van de coronapandemie met al die nieuwe varianten van het virus is erg verwarrend. Dat toch in vrij korte tijd diverse vaccins zijn ontwikkeld, beschouw ik als een wetenschappelijke prestatie van formaat. Dat enkele farmaceutische bedrijven daarmee nu grof geld verdienen, is schandalig. Maar dat kunnen we de wetenschappers in de laboratoria niet verwijten. Zo gaat het wel vaker in de wereld. In het evangelie (Lucas 16:9) lezen we al dat we vrienden moeten maken met de behulp van de valse mammon (de geldgod). Dat die vaccins na een aantal maanden toch al weer minder effectief zijn, is jammer. Maar zo werkt wetenschap: je kunt niet alles vooruit weten. Er is altijd iets te verbeteren. Simpel is het nooit. En nooit is het af. Wetenschappelijke kennis is altijd voorlopige kennis. Hoe moeilijk moet het voor regeringen dan zijn om daarop beleid te bouwen! Ze kunnen niet alles weten. Dat geldt voor ons allemaal.

Buitensluiten?

Dit is mijn eerste reactie op diegenen die menen dat ik naïef en slecht geïnformeerd ben en slaap. De kritiek op mijn blog betrof ook het gevaar dat ongevaccineerde burgers worden buitengesloten. Voorbeelden uit Israël, Litouwen en Frankrijk werden genoemd. Daar zou je je QR-code moeten laten zien om een winkel in te mogen gaan. Ik heb een Litouwse vriend gevraagd of dat voor zijn land klopt. Op 8 november bevestigde hij dat dat daar gold voor supermarkten en restaurants. Maar het geldt niet voor kleinere winkels en open markten en evenmin voor het openbaar vervoer. De Litouwse overheid wil haar ongevaccineerde burgers dus niet volledig buitensluiten. Zij kunnen nog steeds etenswaren en andere spullen kopen en bestellen. De profetie van Openbaring 13:17 is hierop dus niet van toepassing.

Daar staat dat alleen mensen met een bepaald merkteken konden kopen en verkopen, zonder uitzondering dus. De Litouwse overheid is geschrokken van de vele coronasterfgevallen, en heeft toen zo'n maatregel genomen. Dat was uit voorzorg voor de bevolking. Voor andere landen geldt dat ook.

Uitgeplugd worden

Ik schreef al eerder dat ik geen smartphone heb. Soms is het dan wat lastiger om zaken te regelen. Maar heb ik het gevoel dat ik dan word uitgeplugd? Welnee! Soms moet ik wat meer moeite doen om iets voor elkaar te krijgen, dat is alles. Dat accepteer ik. Op een ander vlak zijn er mensen die de vaccins die wetenschappers hebben ontwikkeld niet willen hebben. Het is dan pijnlijk dat dat gevolgen heeft. Soms moeten ze ergens meer moeite voor doen. Naar mijn indruk gaat het de regering – ondanks al haar fouten – echt om het welzijn van de bevolking. Toch vind ik ook dat de regering die mensen die het met haar beleid oneens zijn niet onder druk mag zetten. Volgens mij gaat het de regering er niet om, tiranniek bepaalde mensen buiten te sluiten. Waar dat toch gebeurt, gaat ze te ver. Dan kun je een zaak aan de rechter voorleggen. In menig opzicht sta ook ik dus kritisch tegenover het regeringsbeleid, zoals ik al schreef. De wetenschappers die de vaccins hebben ontwikkeld, vertrouw ik wel. Ook de specialisten die de vaccins aanprijzen, vertrouw ik. Mijn vertrouwen in de deskundigheid van de overheid is helaas geringer. Ik geloof wel dat de ministers in de coronacrisis het goede met het land voorhebben. Maar goede bedoelingen pakken vaak verkeerd en onrechtvaardig uit. Als iemand deze houding al te goedmoedig en naïef vindt, dan wordt het gesprek wel moeilijk.

De Great Reset

Tenslotte die 'Great Reset' die Klaus Schwab van het World Economic Forum bepleit. Ds. Visser verwees daarnaar. Hij verbond dat met het 'uitpluggen' van mensen. Inmiddels heeft hij daarvoor zijn excuses aangeboden, dus we hoeven het daarover niet meer te hebben. Een nieuw begin met de economie na Covid-19 zou wel goed zijn. Maar ik noemde het megalomaan. Volgens mij kan zo'n plan hooguit in sterk afgezwakte vorm gerealiseerd worden. Er zouden veel compromissen gesloten moeten worden. Veel landen zullen niet meedoen. Dus is het nu niet aan de orde.

Hachelijk

Het is mijn vak, studie te maken van de uitleg van de Bijbel. De aanleiding tot mijn Bijbelblog was een geruchtmakende preek over Openbaring 13. Het is altijd hachelijk om Bijbelteksten rechtstreeks op de huidige tijd toe te passen. Dat is ook nu weer gebleken. Toch is dat de uitdaging: de Bijbel zo uit te leggen, dat die voor onze tijd relevant wordt. Predikanten proberen het iedere zondag weer. Soms ontstaat daarover dan discussie, felle discussie zelfs. Op zichzelf kan dat geen kwaad, als we maar naar elkaar én naar de Bijbel blijven luisteren.

Ondanks alles: vertrouwen, vreugde en geloof gewenst in dit nieuwe jaar. Houd moed!